

ወልቃይት የትግሬ አለመሆኑን አፄ ዮሐንስ ፬ኛ ራሳቸው ምስክር ናቸው!

እዚህ ታች በምግለብጠው የድሮ ደብዳቤ ላይ ወልቃይት የትግሬ አለመሆኑን አፄ ዮሐንስ ፬ኛ ራሳቸው ምስክር ናቸው። በዚህ በ፲፰፻፷፬ ዓ.ም በተገፈው ደብዳቤ ላይ ንጉሠ ነገሥቱ ከትግሬ ወደ ወልቃይት ከወልቃይት ትግሬ የነበረው የንግድ መሰመር በሻንቅሎች የመወየን ስራ ምክንያት መስተጓጎሉን ይጠቅሳሉ። መረብ ምላሽም (ያሁኖቹ ጣልያናዊ ትግሮች) አገራቸው እኩሌታ ትግሬ ተብሎ ተጠቅሷል። ለዚህ ነው ከዚህ በፊት "ኤርትራ" የባርያ ስም እንጂ ትክክለኛ አገር በቀል ስም አይደለም የምንለው ። ሰዎቹ ግን ከ"ባርነት" "ዓርነት" የመረጡና የታገሉ ናቸው። የሚገርመው ነገር ደገሞ ሄደውም የማይሄዱ ጉዳዮች መሆናቸው ነው። በዚህ ደብዳቤ ውስጥም ንጉሠ ነገሥታችን አፄ ዮሐንስ የትውልድ አገራቸውን ትግሬ አሉት እንጂ "ትግራይ" ብለው አልጠሩትም። ነገር ግን በእንግሊዞችና በጣልያኖች መሰሪ ስራ የተበወዙ ፅንፈኛ የትግሬ ልሂቃኖች ትግሬ ስድብ እንደሆነ ሰብከው ለትግሬ አምፀኝነት መሰረት ጣሉ። ጠረ-አማራነትና ጠረ-ኢትዮጵያዊነትንም መሰረት አድርገው የሚዘገንን እብደት ጀመሩ። በተጨማሪ በዚህ ደብዳቤ ውስጥ ንጉሠነገሥቱ በእንግሊዞች እርዳታ በእስላሞችና ጋሎች የተነጠቁትን ግዛታቸውን መልሰው ለማቅናት እቅድ እንዳላቸው ያወጋሉ ። በዚህ ደብዳቤ ውስጥ ተደጋግሞ "ምንሰጅር ቤ" በማለት የተጠቀሰው ግለሰብ ወርነር ሙዚንገር Werner Munzinger በመባል የሚታወቀው የስዊዘር ሰላይ ነበር። ግለሰቡ የኢትዮጵያ ጠላቶች ለሁኑት ሁሉ አገልጋይ በመሆን ምጥቀ ላይ ሲንቀሳቀስ የነበረ መርዛም ሰው ነበር። በዚህ በአፄ ዮሐንስ ዘመነ መንግስት ጊዜ የግብጥን መንግስት በመወከል በጅቡቲ አድርጎ ወደ ሸዋ መጥቶ ከንጉሥ ምንጊክ ጋር ግኑኝነት ሊያደርግ ጉዞ ላይ እያለ አፋሮች እስከነቤተሰቡና ተከታዮቹ አርደውታል። ሆኖምቀረም አፄ ዮሐንስ ለንግስት ቪክቶርያ የፃፉት የዘመኑ የአማርኛ ደብዳቤ እንደወረደ እዚህ ተገልብጧል። የታላቅ ብርታንያ የአየርላንድ ንግስተ ወኩሉ አድያምሃ ቢክቶርያ። የተላከ ከንጉሠነገሥት ዮሐንስ ዘኢትዮጵያ ወኩሉ አደያምሃ። እጅግ ደስ አለኝ። ደብዳቤየንና የሰደድሁትን ገፀ በረከት በሰደድሁት አሸከሮቹ እጅ ተቀበሉ ብለዋል። ደግሞም እጅ አጥብቆ ደስ አለኝ በጅም የታተመ ደብዳቤና ፲ ሳጥን ማለፊያ ገፀበረከት የያዘ በተቀበለሁ ጊዜ። የእርሶም ሎሌ ካፒቴን ፒራዶ የሚባል በአደን በጢስ መርከብ የርስዎን ደብዳቤና ገፀበረከት ምጥቀ ድረስ ይዞ መጣ ፲ ሳጥን ሰደደልኝ አንዱን ሳጥን አደን ትቼ መጥቼ አለሁ ኋላ እሰድልህ አለሁ ብሎ ላኩብኝ። እርስዎ የኢትዮጵያን ታሪክ ያውቃሉ። መሃመድ ግራኝ የሚባል እስላም አላዊ ተነስቶ ነበር በአገራችን።ንጉሥ ገደለ ህዝበ ክርስትያንን ሁሉ አረደ ገደለ የክርስትያንን ሁሉ ደም አፈሰሰ አብያተ ክርስትያናትን ሁሉ ተኮሰ አቃጠለ። ከሞት የቀሩትን ምዕመናን አገራቸውን አስለቅቆ ወደ ምድረበዳ ተሰደዱ። አሁንም ከግዛቱ ውስጥ አንዲት አገር አለች ስምቀ አዘቦ የምትባል በውስጥ ያሉት ሰዎች እስላም ጋላ ናቸው እነዚያ ሸፈቱ እኔም ዘመትሁባቸው የወጣሁበት ነገር በእግዚአብሔር ኅይል ቀንቶኝ ተመለስሁ ወደ ከተማየ አድዋ በኋላየ እስማኤል ባሻ ንጉሥ ነኝ ብሎ ምንሰጅር ቤን ሹሞ ሰደደው ከብዙ ወታደር ጋራ መረብ ምላሽ የትግሬን እኩሌታ የኢትዮጵያን የዳር የዳሩን አገር ሁሉ። ደግሞ እነዚህ ሻንቅሎች የአገርዎን ሰዎች ምስተር ቶማስን ከሚስቱ ከሰዎቹ ጋር የገደሉ ናቸው ነጋዴንም ሁሉ ከትግሬ ወደ ወልቃይት ከወልቃይት የሚመላለሰውን ይገላሉ የክርስትያንን ሁሉ ደም ያፈሳሉ። በዚህ ሁሉ ክፋታቸው አንዱን አሸከሬን ደጅ አዝማቹን ሹሜ ሰደድሁት በነዚያ ላይ ሊቀጣቸው ብዬ። እስማኤል ባሻ እንዲህ ብሎ ጣፈልኝ ይህን አሸከርህን ቅጣልኝ ያለዚያ ለኔ ሰደድልኝ እንደፈቀደኝ አድርጎ ልቅጣው ብሎ ከጥቂት ቀን በፊት የኔን ምክር ስማ ብለው ደብዳቤ ፅፈው ልከውልኝ ነበር። እኔም ምክረዎን ሰዎቹ ካገሬ ዝም ብዬ ተቀምጬ ሳለሁ ሞገሹም ጎበዜ ጦሩን ሁሉ ሰብስቦ ሊወጋኝ መጣ እኔ ግን ድል አደረግሁት በእግዚአብሔር ኅይል። ከሹማምቶቹ ከሰራዊቱ ጋር ያዘሁት ዛሬም ከኔ ጋር አለ። አሁንም እስማኤል ባሻ የሚበድለኝን በደል ሁሉ ይፍረዱት እኔ አንድ በደል እንኳን አልበደልሁትም። እኔ ከሮም ካሉ ነገሥታት ሁሉ ክርስቶስ በቀር የማምነው ሌላ ወዳጅ የለኝም የክርስትያን ዘመድ ክርስትያን ነውና። ከመሃመድ ግራኝ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የኢትዮጵያ ነገሥታት እየደከሙ ሄዱ እስላሞች ግን እየበረቱ ይኖራሉ የያዙትን አገር አልበቃቸው ብሎ ኢትዮጵያን ሁሉ ጨርሰው ሊዘገ ይፈልጋሉ። እኔ ከዚህ ቀደም ተሰፋ ነበረኝ እስላሞች በኅይል የወሰዱትን አገር በብዙ ዘመናት አገሬን በእንግሊዝ መንግሥት ኅይል ይመለስልኝ አል ብዬ። ዛሬ ግን ኢትዮጵያን ሁሉ ሊዘገ ይፈልጋሉ። በጄ ያለውን ሁሉ ይህን ሁሉ ያፍኩልም የሚሉኝን ሁሉ ምክር ልሰማ ብዬ ነው የክርስትያን ሁሉ ደም በከንቱ ሲፈሰ አሎድምና የርሱን ምክር ልሰማ። ይህንን ደብዳቤ ባንድ ባገርዎ ልጅ በታመነ ሰደድሁልዎ ጀነራል ክርካም በሚባል ቸኩየ አለሁና ምላሹን ቶሎ ቀልጥፊህ ይዘህልኝ ና ብዬው አለሁ። ደግሞ አንድ ነገር እለምንዎ አለሁ። ግሬን ሁሉ የሚአይልኝ አንድ ደህና ሰው ጠባባ ከሰው ጋር የተሰማማ ቢሰዱልኝ እወድ አለሁ ምስክር ይሆነኛል ብዬ ነው ደመዘኑ እኔ እሰጥ አለሁ። ደግሞ ኩራተ ርእሱ የሚባል ስዕል የጌታችን የመድኅኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ስዕል ነው ንጉሥ ቴዎድሮስ ከጎንደር ወደ መቅደላ ከብዙ መፅሃፍት ጋር ወስደው ዳርዳሩ በወርቅ መህሉ በቀለም ተሰሎ አል። እርሱን ቢሰዱልኝ እወድአለሁ። ደግሞ ከብረነገሥት የሚባል መፅሃፍ አለ አብሮ ሄዶ አል የአገሬን ሁሉ የሹማምንቱን የአብያተ ክርስትያናትን ስራት የሚነግር ነው ባገሬ ተፋልሶ ሁኖብኝ አል። አሁንም ሁለቱን ከብረነገሥቱንና ኩራተ ርእሱን ቢሰዱልኝ እወድ አለሁ ካለበት ሁሉ አስፈልገው። ደግሞ አንድ ነገር ልንገርዎ ይስሙኝ የካቶሊኮችን ነገር ባገርህ የኛን ሃይማኖት እናስተምር አሉኝ።እኔ ግን መለስሁላቸው በሥላሴ ስም ተጠምቄ አለሁ። ክርስቶስን በወንጌል አምናለሁ የሚያስተምረኝም በማርቆስ ወንበር የተቀመጠ የማርቆስን እጣ የያዘ ከእስክንድርያ እርሱ ነው ለሕዝቤም የሚያስተምሩ እርሱ የሹማቸው ቀሳውስት አሉኝ። ደግሞ አልኋቸው ማስተማር ብትፈልጉ በዚች ዓለም በሥላሴ ስም ያልተጠመቁ ክርስቶስን በወንጌል የማያምኑ ብዙአሕዛብ አሉ እነዚያን አስተምሩ አልኋቸው ስለዚህ ነገር ነው ሞገ ሹም ጎበዜን ደብዳቤ ልከው ና ብለው በኢትዮጵያ ያሉ የክርስትያንን ደም ያስፈሰሱ እነዚያ ናቸው። ደግሞ ካለፍቃዬ ቤተክርስትያን ሰሩ ካገሬ ሕዝቡንም ሁሉ ወደኛ ግብር እንዳትገብሩ ሺፍታ አመጠኞች አደረጉአቸው እኔም አንድ ሹሜን ሂድ ግብር አውጣ ብዬ ሰደድሁት እነዚያም አንገብርም እምቢ አሉ አዝጄ የሰደድሁት ሹም የነዚያን አመጠኞች ቤት ሲተኩስ አብሮ ተኮሰባቸው የካቶሊኮችን ነገር ይወቁ የኔን ስም ሊአከፉት ይህን ሁሉ የሚያደርገኝ ምንሰጅ ቤ ነው ቱርክ መርቆ አስገድልህ አለሁ ብሎ ፎክረልኝ ግሬን ይውት። ደግሞ የካቶሊኮችን የከፋታቸውን ሁሉ ወረቀት ደብዳቤ ፅፌ ወደእርሶ ብሰድ ምንሰጅር ቤ ምጥቀ ላይ ቀምቶ ከባህር አገባው። እኔም ደብዳቤ መፃፌ ስለ አመንሆም ነው አሁንም ነገር በዛ ብለው አይሰለፍኝ።

ተጽሕፈ በ፰ ቀን ነሐሴ በ፲፱፻፶፯ ፳፬ወ አመተ ምሕረት በአድዋ ከተማ

